

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Migration | Inrikesministeriets publikationer 2021:43

Utlandsfinländarstrategi 2022–2026

Inrikesministeriets publikationer 2021:43

Utlandsfinländarstrategi 2022–2026

Inrikesministeriet Helsinki 2021

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Julkaisumyynti

Beställningar av publikationer

**Valtioneuvoston
verkkokirjakauppa**

Statsrådets
nätbokhandel

vnjulkaisumyynti.fi

Inrikesministeriet

CC BY-SA 4.0

ISBN pdf: 978-952-324-548-8

ISSN pdf: 2490-077X

Layout: Statsrådets förvaltningsenhet, publikationsverksamheten

Helsinki 2021 Finland

Utlandsfinländarstrategi 2022–2026

Inrikesministeriets publikationer 2021:43		Tema	Migration
Utgivare	Inrikesministeriet		
Utarbetad av	Inrikesministeriet	Sidantal	25
Språk	svenska		

Referat

Det bor cirka 300 000 finska medborgare och uppskattningsvis så många som 1,6–2 miljoner personer av finsk härkomst utanför Finland. I den här utlandsfinländarstrategin, som beretts för perioden 2022–2026, avses med utlandsfinländare finska medborgare som är stadigvarande bosatta utanför Finland samt ättlingar till finska medborgare som identifierar sig som finländare.

Strategin är en fortsättning på de tre tidigare utlandsfinländarpolitiska programmen. Den har beretts i en förvaltningsövergripande arbetsgrupp i vars arbete också Suomi-Seura ry och Migrationsinstitutet har deltagit. Utlandsfinländare och utlandsfinländska aktörer har hörts på bred front vid beredningen och resultaten av forskningen om utlandsfinländare har utnyttjats.

I strategin fastställs mål och åtgärder som anknyter till att

- samordna utlandsfinländarfrågor inom statsförvaltningen
- utveckla myndigheternas kommunikation om utlandsfinländare
- främja smidig skötsel av ärenden hos myndigheterna för utlandsfinländare
- stärka utlandsfinländarnas identitet, språk, kultur och känsla av nationell tillhörighet
- engagera utlandsfinländare för att stödja näringslivet, exportfrämjande, forskning och hållbar utveckling
- stärka utlandsfinländarnas delaktighet i samhället
- göra återflyttning attraktivt.

Genomförandet av strategin kommer att följas upp i statsförvaltningens arbetsgrupp för utlandsfinländare samt på webbseminarier som ordnas årligen i samarbete med Suomi-Seura ry.

Nyckelord migration, utlandsfinländare, strategier, medborgare, invandring

ISBN PDF	978-952-324-548-8	ISSN PDF	2490-077X
Ärendenummer	VN/6059/2021	Projektnummer	SM001:00/2021

URN-adress <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-548-8>

Ulkosuomalaisstrategia 2022–2026

Sisäministeriön julkaisu 2021:43		Teema	Maahanmuutto
Julkaisija	Sisäministeriö		
Yhteisötekijä	Sisäministeriö	Sivumäärä	25
Kieli	ruotsi		

Tiivistelmä

Suomen ulkopuolella asuu noin 300 000 Suomen kansalaista ja arvioiden mukaan jopa 1,6–2 miljoonaa suomalaista syntyperää olevaa henkilöä. Tässä vuosille 2022–2026 valmistellussa ulkosuomalaisstrategiassa ulkosuomalaisilla viitataan vakituisesti Suomen ulkopuolella asuviin Suomen kansalaisiin sekä sellaisiin Suomen kansalaisen jälkeläisiin, jotka identifioivat itsensä suomalaisiksi.

Strategia on jatkoa kolmelle aiemmalle ulkosuomalaispoliittiselle ohjelmalle. Se on valmisteltu poikkihallinnollisessa työryhmässä, jonka työhön ovat osallistuneet myös Suomi-Seura ry sekä Siirtolaisuusinstituutti. Valmistelussa on kuultu laajasti ulkosuomalaisia ja ulkosuomalaistoimijoita sekä hyödynnetty ulkosuomalaistutkimustuloksia.

Strategiassa asetetaan tavoitteita ja toimia, jotka liittyvät

- ulkosuomalaisasioiden koordinoimiseen valtionhallinnossa
- ulkosuomalaisia koskevan viranomaisviestinnän kehittämiseen
- ulkosuomalaisten sujuvan viranomaisasioinnin edistämiseen
- ulkosuomalaisten suomalaisen identiteetin, kielen, kulttuurin ja kansalaisuuden vahvistamiseen
- ulkosuomalaisten hyödyntämiseen elinkeinoelämän, vienninedistämisen, tutkimuksen ja kestäväen kehityksen tukemisessa
- ulkosuomalaisten yhteiskunnallisen osallistumisen vahvistamiseen
- paluumuuton houkuttelevuuteen.

Strategian toimeenpanoa tullaan seuraamaan valtionhallinnon ulkosuomalaistyöryhmässä sekä webinaareissa, joita järjestetään vuosittain yhteistyössä Suomi-Seura ry:n kanssa.

Asiasanat maahanmuutto, ulkosuomalaiset, strategiat, kansalaiset, siirtolaisuus

ISBN PDF	978-952-324-548-8	ISSN PDF	2490-077X
Asianumero	VN/6059/2021	Hankenumero	SM001:00/2021

Julkaisun osoite <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-548-8>

Strategy on Expatriate Finns 2022–2026

Publications of the Ministry of the Interior 2021:43	Subject	Migration
Publisher	Ministry of the Interior	

Group author	Ministry of the Interior	Pages	25
Language	Swedish		

Abstract

There are approximately 300,000 Finnish citizens and, according to estimates, up to 1,6–2 million people of Finnish origin living outside Finland. In this strategy drawn up for 2022–2026, the term expatriate Finn refers to Finnish citizens living permanently outside Finland and to the descendants of Finnish citizens who personally identify themselves as Finnish.

The strategy is a continuation of three previous foreign policy programmes. It was prepared by a cross-administrative working group, with the Finland Society and the Migration Institute of Finland also involved in the process. The preparation process included extensive consultations with expatriate Finns and expatriate Finnish actors and use of the results of studies and surveys on expatriate Finns.

The strategy sets objectives and actions related to:

- coordinating the affairs of expatriate Finns in central government
- developing communication by public authorities concerning expatriate Finns
- promoting easy access to services provided by authorities for expatriate Finns
- strengthening the Finnish identity, language, culture and nationality of expatriate Finns
- making use of expatriate Finns in support of trade and industry, export promotion, research and sustainable development
- strengthening the social participation of expatriate Finns
- the attractiveness of return migration.

The implementation of the strategy will be monitored in the working group on expatriate Finns in central government and in webinars, which will be organised annually in cooperation with the Finland Society.

Keywords migration, expatriate Finns, strategies, citizens, immigration

---

ISBN PDF	978-952-324-548-8	ISSN PDF	2490-077X
Reference number	VN/6059/2021	Project number	SM001:00/2021

URN address <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-548-8>

Innehåll

1	Inledning	7
2	Utlandsfinländare och utlandsfinländskhet	9
3	Utarbetande av strategin	13
4	Strategiska mål och åtgärder	16
5	Genomförande och uppföljning av strategin	25

1 Inledning

I Finland bor det cirka 5,3 miljoner finska medborgare, och dessutom är cirka 300 000 finska medborgare bosatta utomlands. Enligt vissa uppskattningar finns det upp till 1,6–2 miljoner människor i världen med finländskt ursprung. I denna strategi avses med utlandsfinländare finska medborgare som är fast bosatta utomlands samt sådana efterkommande till finska medborgare som själva identifierar sig som finländare.

Utlandsfinländarna är en mycket heterogen grupp, som har olika behov av service från Finlands statsförvaltning och som å andra besitter mycket kompetens som det finländska samhället skulle kunna utnyttja på olika sätt. Många utlandsfinländare är mycket intresserade av att påverka utvecklingen i sitt hemland och dela med sig av värdefulla erfarenheter som de inhämtat utomlands.

Skötseln av ärenden som gäller utlandsfinländare har sedan 2006 styrts av ett utlandsfinländarpolitiskt program som utarbetats för fem år i sänder. Det har nu uppdaterats för fjärde gången och denna gång i form av en strategi. Den nya utlandsfinländarstrategin har beretts under inrikesministeriets ledning i en förvaltningsövergripande arbetsgrupp, i vars arbete utrikesministeriet, arbets- och näringsministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och finansministeriet samt Finland-Samfundet rf (Suomi-Seura ry) och Migrationsinstitutet har deltagit. Slutresultatet av arbetsgruppens arbete är sju strategiska mål, med vilkas hjälp strävan är att både utveckla servicen för utlandsfinländare och utnyttja utlandsfinländares kompetens för statsförvaltningens behov och stärka utlandsfinländarnas band till Finland. Under målen anges konkreta åtgärder för den kommande femårsperioden.

Genom att utforma strategin på ett nytt sätt ville man från första början framhäva målens strategiska karaktär och möjligheten att mäta målen och åtgärderna. Arbetsgruppen fann det också viktigt att avtala om ett klart uppföljningsförfarande. Genomförandet av strategin kommer i fortsättningen att följas årligen i statsförvaltningens nya utlandsfinländararbetsgrupp.

Beredningen av den nya strategin har styrts av viljan att höra utlandsfinländarna själva: vid beredningen av strategin har tjänstedesign utnyttjats, och innehållet baserar sig på bland annat information som insamlats i samband med verkstäder för utlandsfinländare. Detta involverande kommer att fortsätta som ett led i uppföljningen av strategin i form av

ett årligt utlandsfinländarwebbinarium. Man ville bygga den nya strategin på kunskap. Vid beredningen utnyttjades också resultaten från Migrationsinstitutets omfattande enkätundersökning Föränderlig utlandsfinländskhet och utrikesministeriets utredning om referensländernas utlandsmedborgarpolitik.

En utgångspunkt för strategiprojektet var att beakta utlandsfinländskhetens mångfald och föränderlighet, och som ett led i beredningen ville man se över de termer som hänför sig till utlandsfinländskhet. Migrationsinstitutet har utarbetat kapitel två i strategin jämte bakgrundsteckning, där begrepp och termer som hänför sig till utlandsfinländskhet samt utlandsfinländskhetens förändring beskrivs. Utlandsfinländskhetens historia och utlandsfinländarpolitikens utveckling har behandlats mer ingående i tidigare utlandsfinländarpolitiska program, så i bakgrundsteckningen i denna strategi läggs fokus på uttryckligen utlandsfinländskhetens förändring på senare tid.

Eftersom strategin bereddes mitt under coronapandemin framhövdes naturligtvis utnyttjandet av digitala verktyg. Den världsomspännande utvecklingen av färdigheterna att använda informations- och kommunikationsteknik har gett nya aspekter även på utlandsfinländararbetet. Under beredningen upptäckte man att många slags myndighetstjänster redan finns att tillgå även utanför Finland, men informationen om dem når inte alltid utlandsfinländarna: kommunikationen spelar alltså en mycket central roll i denna strategi. Det överensstämmer också med principerna för hållbar utveckling att utlandsfinländare kan höras och betjänas bättre än tidigare utan att de behöver resa ända till Finland.

Genom utlandsfinländarstrategin skapas ett internationellt involverande Finland, som kan betjäna och informera sina medborgare smidigt oberoende av tid och plats, stödjer en stark finsk identitet och kultur i utlandet, är ett attraktivt mål för återflyttning och involverar utlandsfinländare med olika bakgrund i byggandet av ett Finland med en livskraftig framtid.

2 Utlandsfinländare och utlandsfinländskhet

Med utlandsfinländare avses en finsk medborgare eller en person med finländskt ursprung som bor utanför Finland. För närvarande finns det cirka 300 000 finska medborgare som är bosatta utomlands. Av dem är cirka 250 000 röstberättigade. I många länder bor dessutom även långa tider ett stort antal finländare som officiellt är bosatta i Finland och alltså inte syns i den statistik som sammanställs i Finland. Ännu svårare är det att uppskatta antalet efterkommande till emigranter från Finland. Flest efterkommande till emigranter bor i Nordamerika och Sverige. Man har uppskattat att det finns cirka 770 000 första och andra generationens utlandsfinländare. Siffrorna blir ännu större om man räknar med efterkommande i tredje led, som har åtminstone en mor- eller farförälder som är född i Finland. Enbart i Sverige har befolkningen med finländsk bakgrund beräknats växa till cirka 700 000 personer över tre generationer. Enligt vissa uppskattningar finns det upp till 1,6–2 miljoner personer med finländskt ursprung i världen. Det är fråga om grova uppskattningar som också inbegriper en stor grupp människor som inte identifierar sig som finländare.

Det är omöjligt att exakt uppskatta antalet personer med finländskt ursprung, delvis av definitionsmässiga orsaker. Terminologin med anknytning till utlandsfinländskhet är mångahanda och betydelserna glidande, och sätten att använda den har också förändrats de senaste decennierna i takt med själva fenomenet. Det finns också otaliga parallella eller närliggande termer (till exempel *expatriat*, *Finns abroad*, *dubbelmedborgare* eller *finländare i världen*).

Emigrationen från Finland har de senaste åren varit ett växande, mångformigt och föränderligt fenomen. Viktiga förändringskrafter har sedan 1990-talets början varit anslutningen till Europeiska unionen, den ekonomiska och kulturella globaliseringen, finländarnas kraftigt stigande utbildningsnivå samt de enklare sätten att resa och kommunicera. Till följd av detta har det inträffat och inträffar fortlöpande betydande kvantitativa och kvalitativa förändringar i finländarnas emigration. De senaste åren har coronaviruspandemin samt Storbritanniens utträde ur Europeiska unionen dessutom förändrat och kommer att förändra tusentals utlandsfinländares liv på ett dramatiskt sätt vars potentiella långsiktiga verkningar ännu inte är kända.

Den finländska flyttningsrörelserna efter andra världskriget kan grovt räknat indelas i tre faser. Den första dominerades av utflyttningen till Sverige, dit enligt vissa uppskattningar upp till 890 000 finländare flyttade under 1960- och 1970-talen. En stor del av dem återvände till Finland när välfärdsskillnaden mellan länderna så småningom krympte. I den andra fasen från 1980-talets början till 1990-talet blev flyttningsbalansen positiv när återflyttarna ökade och emigrationen avtog. Efter detta började utflyttarna åter öka i den tredje fasen i och med Finlands EU-medlemskap och ekonomins globalisering. Under den tidsperiod som började i mitten av 1990-talet har finländarnas flyttning utomlands varit ett klart växande fenomen. Från 2000-talets början till 2020 har i medeltal 9 000–10 000 finska medborgare flyttat utomlands varje år. Nettoflyttningen har med undantag av några år visat underskott, och från och med 1990-talets början visar finska medborgares flyttningar en nettoförlust på över 30 000 personer. Ett toppår var 2016, då 11 710 finska medborgare flyttade utomlands. Därefter förblev situationen någorlunda stabil till början av 2020.

På senaste tiden har coronaviruspandemin och reserestriktionerna i anslutning till den tillsammans med brexit emellertid ånyo förändrat situationen snabbt. Antalet finska medborgare som flyttat utomlands har minskat avsevärt och 2021 har nivån varit den lägsta sedan 1998. Samtidigt ligger antalet återvändare på sin högsta nivå sedan 1980-talet, och flyttningsbalansen har blivit positiv. Det är möjligt att det är fråga om en delvis långvarigare ny fas särskilt vad beträffar antalet utflyttningar, när den gränsöverskridande vardagen har försvårats och de som planerar att flytta utomlands måste beakta nya osäkerhetsfaktorer och restriktioner. Förutom pandemin kan till exempel den växande klimatmedvetenheten och de förbättrade möjligheterna till distansarbete påverka antalet flyttningar utomlands. Tills vidare är det emellertid oklart hur betydande och långvariga de förändringar blir som vi sett från och med 2020.

Utöver de kvantitativa förändringarna kan man urskilja betydande kvalitativa förändringar i finländarnas flyttningsrörelser under det senaste decenniet. Centrala sådana är att flyttningsorsakerna individualiserats, utflyttarnas socioekonomiska profil har förändrats och flyttningen splittrats på ännu flera destinationsländer. Fram till 1990-talet låg fokus i de finländska flyttningsrörelserna på att arbetarbefolkning sökte sig till manuella arbeten som krävde relativt låg utbildningsnivå genom att man stödde sig på släktens och samfundets nätverk. I bilden av den nuvarande utlandsfinländskheten framhävs åter högutbildades eller högskolestuderandes målorienterade och individuella flyttningsrörelse. Bland studenter har studier eller arbetspraktik utomlands samtidigt blivit snarare en norm än ett undantag. Också universitetsforskare utgör en betydande grupp finländare bosatta utomlands. För de högutbildades del reagerar mobiliteten också lätt på nedskärningar i utbildning och forskning.

Vid sidan av karriär och studier, livsstilsval och pensionärliv framträdde familjeband och särskilt utländsk make eller maka starkt som orsaker till flyttning. En majoritet av dem som svarade på den färskva enkäten *Föränderlig utlandsfinländskhet* hade familj, och 75 procent av dem hade en utländsk make eller maka. Utländsk make eller maka var i många fall vid sidan av arbete en viktig orsak till flyttningen utomlands och en faktor som formar även återflyttningssintentionerna och serviceönskemålen i anslutning därtill.

Utflyttarnas destinationer har blivit mångsidigare. År 1990 styrde nästan 70 procent av utflyttarna fortfarande kosan till Sverige. Sedan dess har Storbritannien, Förenta staterna, Tyskland och Spanien stigit fram vid sidan av Sverige. Nu beger sig bara en knapp tredjedel av dem som flyttar till Sverige. Den största ökningen har riktats till EU-länderna, men också mera fjärran länder som Indien, Kina och Japan har stigit fram som nya länder bland de 20 mest populära destinationsländerna.

I en globaliserad värld som vävs samman av kommunikationstekniken är de nuvarande utflyttarnas vardag gränsöverskridande, dvs. den präglas av relationer som överskrider nationalstaternas gränser och av boende på flera orter, till exempel så att familjemedlemmar bor samtidigt eller i tur och ordning på olika orter. Tidigare uppfattades utlandsfinländskhet som ett permanent tillstånd men nu tycks den ofta vara kortvarigt och kopplad till säsongboende eller flyttningar med några års mellanrum. Största delen av de finländare som är bosatta utomlands bor utanför Finland mer eller mindre tillfälligt, men ändå tidsperioder som omfattar flera år i sänder. Eftersom det är förmånligare än förr att resa, besöker också de finländare som är bosatta utomlands hemlandet mera regelbundet. Exempelvis många pensionärer tillbringar vintern utomlands.

Alla finländare som är bosatta utomlands upplever inte att "utlandsfinländskhet" är en identitet som helt och håller passar in på dem. Termen upplevs inte vara helt oproblematisk för att beskriva till exempel säsongflyttare, utstationerad arbetskraft eller studerande som bor en kort tid utomlands och vilkas mobilitet sällan syns i den nationella befolkningsstatistiken. I begreppets gränsland finns dessutom till exempel familjemedlemmar (makar, barn och andra), som inte har finskt medborgarskap eller finländsk bakgrund. Vissa upplever att förleden *utlands* är förringande eller alltför nationalstatsfixerad. Exempelvis bland sverigefinländarna finns det många som inte heller vill definiera sig som andra generationens migranter eller invandrare, utan de talar hellre om sig själva i termer som sverigefinländare, halvfinländare eller finsk/svensk. Många efterkommande till finländare som bor i Förenta staterna hänvisar åter hellre till sig själv som amerikafinländare.

Det finns också flera parallella sätt att använda termen återflyttare. I en finländsk kontext har den sedan 1990-talets början hänvisat till uttryckligen ingermanländska återflyttare från före detta Sovjetunionen. För det andra har man talat om återflyttning i samband med situationen efter de stora flyttvågorna till Nordamerika och Sverige. För det tredje

kan man tala om återflyttare som ett fenomen i anslutning till den på nytt växande globala rörligheten efter 1990. Som återflyttare kan fortfarande betraktas personer som återvänder till sina föräldrars hemland. Dessa andra generationens finländare utomlands beaktas dock sällan i forskningen, den offentliga debatten eller invandringspolitiken, trots att många av dem är finska medborgare och ofta högutbildade.

En viktig sak när man talar om såväl utlandsfinländare som återflyttare är således att beakta att grupperna är heterogena och att begreppen därför oundvikligen är glidande. Enligt färsk forskning är utlandsfinländarna en mycket heterogen grupp vad gäller såväl socioekonomisk ställning, modersmål, kultur, medborgarskap, politisk ståndpunkt, religiös övertygelse, sexuell läggning som inställning till Finland. Av dem som besvarade enkäten *Föränderlig utlandsfinländskhet* hade 13 procent ett annat modersmål än finska eller svenska, och flera än var tionde var två- eller flerspråkiga. En knapp femtedel upplevde sig höra till en minoritet enligt språklig eller etnisk bakgrund, religiös övertygelse, sexuell läggning, könsidentitet eller någon annan grund. Den kulturella mångfalden hade dessutom koppling till ett anmärkningsvärt stort antal dubbla medborgarskap: en fjärdedel av dem som svarade var medborgare också i något annat land än Finland.

Det viktigaste är nödvändigtvis inte heller en exakt definition av utlandsfinländare. Det väsentliga är att uppfatta fenomenets omfattning och mångformighet, hur vanligt det är med rörlighet över gränserna och relationer i anslutning därtill, samt de otaliga samhällsfrågor, utmaningar och möjligheter som detta ger upphov till.

3 Utarbetande av strategin

Den utlandsfinländarstrategi som beretts nu har föregåtts av tre utlandsfinländarpolitiska program. I enlighet med namnet ville man denna gång skapa ett strategiskt dokument, så att de mål som skrivs in i det är mer omfattande än tidigare och de överenskomna åtgärderna är lätta att följa och mäta. En central utgångspunkt för beredningen var att höra utlandsfinländare och att målen och åtgärderna skulle basera sig på utlandsfinländarnas behov och sådana kunskaper och färdighet som vi kan utnyttja bättre än tidigare inom statsförvaltningen.

Strategin har beretts under inrikesministeriets ledning. Till projektarbetsgruppen inbjöds också utrikesministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt arbets- och näringsministeriet, som också deltagit i beredningen av tidigare program. Utifrån vårens samråd inbjöds även finansministeriet. I arbetsgruppen deltog dessutom Finland-Samfundet rf samt Migrationsinstitutet.

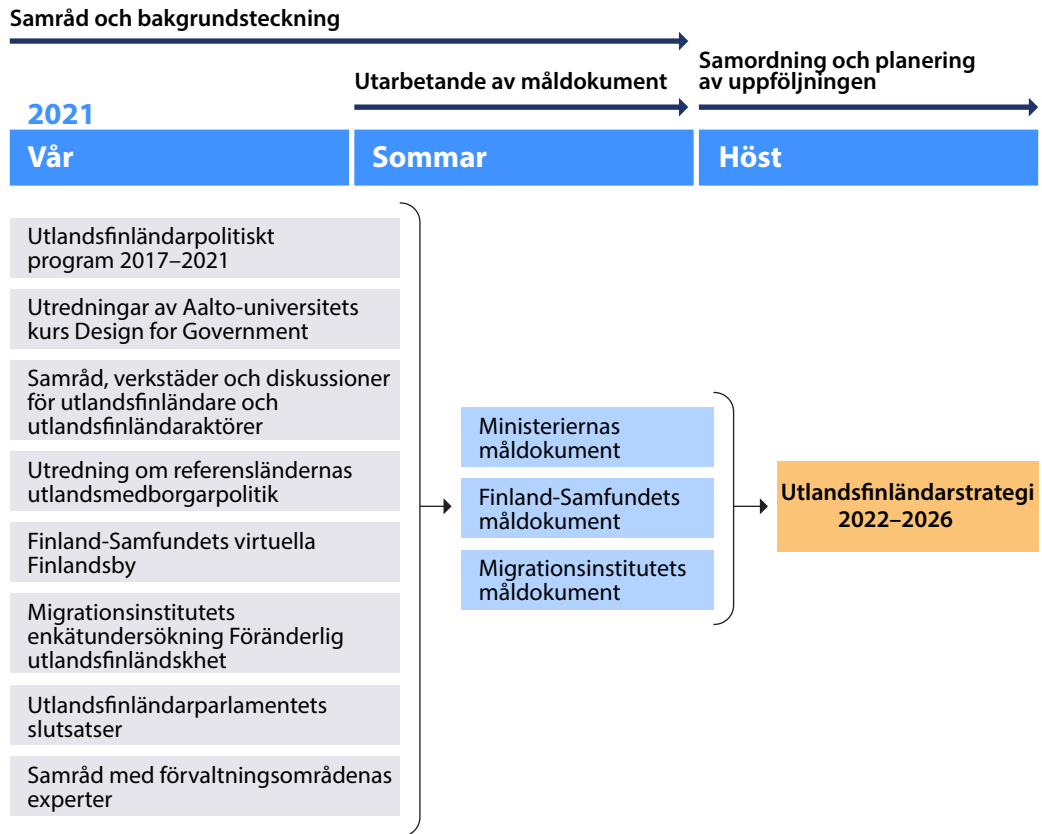
Beredningsprocessen var indelad i tre faser: samråd och bakgrundsteckning, utarbetande av måldokument samt samordning och uppföljning. Under vårens och försommarens samråd och bakgrundsteckning ordnades flera evenemang där man hörde utlandsfinländare från olika grupper, olika teman och olika håll i världen. På våren ordnades verkstäder för företrädare för utlandsfinländarnas kvinnoorganisation, utlandsfinländska forskare, utlandsfinländska seniorer, utlandsfinländska familjer och utlandsfinländska unga, samråd för finlandssvenska utlandsfinländare och samråd för Finland-Samfundet rf:s utlandsfinländarparlaments presidium. I samband med Finland-Samfundets virtuella evenemang Finlandsbyn ordnades i juni en öppen paneldebatt utifrån de verkstäder som ordnats tidigare, ett samråd i anslutning till utvecklande av kommunikationen om utlandsfinländares sociala trygghet, ett samråd med återflyttare samt en diskussion i anslutning till utlandsfinländares politiska deltagandet. Till bakgrundsfasen hörde också att utlandsfinländarstrategiprojektet var ett tema för Aalto-universitetets tjänstedesignkurs Design for Government: de studerande hörde flera utlandsfinländare och producerade utifrån samråden utredningar för arbetsgruppen som stödde beredningen. Under beredningen diskuterade arbetsgruppens medlemmar också med experter från det egna förvaltningsområdet och hörde på så vis åsikterna hos de myndigheter som ansvarar för utlandsfinländarärenden.

Under beredningen utnyttjades dessutom resultaten av Migrationsinstitutets enkätundersökning Föränderlig utlandsfinländskhet, som erbjöd omfattande information om vilka utlandsfinländarna är och hur utlandsfinländskheten har förändrats de senaste åren. Utrikesministeriet gjorde en utredning om referensländernas utlandsmedborgarpolitik, som gav värdefull information om praxis i andra länder. Arbetsgruppen fick tillgång till slutsatserna från Finland-Samfundet rf:s utlandsfinländarparlament, som legat till grund för tidigare program, efter den virtuella sessionen i juni och de beaktades i beredningsarbetet. Under beredningen speglades naturligtvis dagens situation i det föregående programets politikriktlinjer och åtgärder.

Efter en omfattande uppgiftsinsamling sammanställde ministeriernas arbetsgruppsföreträdare de behov som gällde det egna förvaltningsområdet och som framkommit under samråden och bakgrundsarbetet i ett eget dokument. I dokumenten inskrevs dessutom metoder att svara på dessa behov och på denna grund härleddes potentiella mål och åtgärder för den nya strategin. Dessa så kallade måldokument fungerade som mellanfas i strategiberedningen och stöd för den förvaltningsövergripande målsättningen och bidrog till att gestalta utlandsfinländarärendens helhet. Måldokumentet lämnades också till Finland-Samfundet rf, och de svarade på många av utlandsfinländarparlamentets slutsatser.

Finland-Samfundet utarbetade ett eget måldokument, där man sammanfattade sin syn på utlandsfinländarnas behov sådana de framkommer i undersökningar och utredningar om utlandsfinländare, utlandsfinländarparlamentets slutsatser, samråd med utlandsfinländare och bakgrundsmaterial. Genom att spegla ministeriernas mål i detta dokument var det lätt att säkerställa att utlandsfinländarnas viktigaste behov blev beaktade. I strategin ville man också se över de termer som hänför sig till utlandsfinländskhet och förändringen i utlandsfinländskheten, så Migrationsinstitutet sammanställde i sitt måldokument som grund för strategin uppgifter om dessa saker samt sin syn på hur forskningen om utlandsfinländskhet borde beaktas i strategin.

I den sista fasen sammanställdes måldokumentet till en övergripande utlandsfinländarstrategi. Dessutom kom arbetsgruppen överens om uppföljning av genomförandet av strategin. Ansvar för åtgärderna har fördelats så att varje ministerium som ingår i statsförvaltningens utlandsfinländararbetsgrupp svarar för att främja de åtgärder som gäller det egna förvaltningsområdet. Åtgärderna kan också ha beröringspunkter med andra ministeriers ansvarsområde och aktörer utanför statsförvaltningen, och de främjas i samarbete med behövliga aktörer.

4 Strategiska mål och åtgärder

MÅL 1: Utlandsfinländarärenden samordnas effektivt och utlandsfinländarna beaktas i statsförvaltningens beslutsfattande.

Inrikesministeriet svarar för samordningen av utlandsfinländarärenden, men de ärenden som berör utlandsfinländare omfattar en stor del av livets olika delområden och förutsätter sålunda förvaltningsövergripande engagemang för att främja och följa åtgärderna. Statsförvaltningens nya utlandsfinländararbetsgrupp kan säkerställa smidigare information och tätare kontakt mellan förvaltningsområdena än tidigare. Dessutom är det särskilt viktigt att ytterligare utveckla samarbetet mellan statsförvaltningen och olika utlandsfinländaraktörer. I Finland verkar Finland-Samfundet rf, inkl. dess utlandsfinländarparlament, som är en sakkunnig- och serviceorganisation för utlandsfinländare och en viktig samarbetspartner. Samarbetet kan också utvecklas mellan de många olika sammanslutningar för utlandsfinländare som verkar utomlands och aktörer inom statsförvaltningen. Utlandsfinländare har många slags lokala, regionala och landsomfattande sammanslutningar ute i världen och globala nätverk. Finska församlingar som är verksamma utomlands spelar också en alldeles särskild roll. Förutom att utveckla samarbetet är det viktigt att beakta utlandsfinländarna som en specialgrupp i sådana nationella och internationella projekt inom statsförvaltningen som berör dem.

Medan strategin genomförs är det viktigt att följa hur utlandsfinländskheten förändras och att klarlägga utlandsfinländarnas servicebehov och möjligheterna att utnyttja utlandsfinländarnas kompetens bättre än tidigare. Det vore nyttigt att samla forskningsrön genom en uppföljande undersökning till Migrationsinstitutets enkätundersökning Föränderlig utlandsfinländskhet innan en ny strategi bereds. Forskningsrön fås också från E2 Forsknings forskningsprojekt Kvalificerad internationell arbetskraft till Finland. Där har utlandsfinländarna beaktats som en sådan grupp som besitter resurser och färdigheter som stödjer Finlands framgång.

ÅTGÄRD	ANSVARIG AKTÖR (i samarbete)
Framstegen i fråga om utlandsfinländarstrategins åtgärder följs årligen i statsförvaltningens nya utlandsfinländararbetsgrupp.	IM, UM, ANM, UKM, JM, FM, SHM
De myndigheter som ansvarar för utlandsfinländarärenden utvecklar samarbetet med utlandsfinländaraktörer.	IM, UM, ANM, UKM, JM, FM, SHM
Utlandsfinländarna beaktas som en specialgrupp vid beredningen av projekt som berör dem inom statsförvaltningen.	IM, ANM, UM, UKM, JM, FM, SHM
Utlandsfinländskhetens förändring, utlandsfinländarnas servicebehov och utnyttjande av utlandsfinländarnas kompetens utreds med hjälp av forskning.	IM, UM, ANM (UKM, JM, FM, SHM)

MÅL 2: Myndigheternas kommunikation som gäller utlandsfinländare är tydlig och riktad, när utlandsfinländarna och ökar medvetenheten om deras ärenden.

Genom riktade kommunikativa åtgärder ser man för det första till att utlandsfinländarna är medvetna och således kan utnyttja service som är tillgänglig för dem, och när man för det andra utlandsfinländare som är intresserade av att dela sin kompetens. Utlandsfinländarna är en mycket heterogen grupp, vilket gör det utmanande att rikta kommunikationen och kräver att myndigheterna använder olika kommunikationskanaler och samarbetar både sinsemellan och med organisationsaktörer. Finlands utlandsbeskickningar spelar en central roll för att nå utlandsfinländarna genom kommunikation. Utlandsfinländarna spelar en roll som Finlands renomméambassadörer utomlands, som kan utnyttjas i arbetet med Finlandsbilden.

Under beredningen av strategin upptäcktes behov av att utveckla den kommunikation och information som riktas till utlandsfinländare särskilt i anslutning till nättjänster för utbildning och kultur samt social trygghet, beskattning, ansökan om och behållande av medborgarskap, val och återflyttning. Enkätundersökningen visade också på behov av att kartlägga de kommunikationskanaler som utlandsfinländare följer. Finland-Samfundet rf ämnar inom ramen för sina resurser och i samarbete med Migrationsinstitutet genomföra en sådan kartläggning, och även andra utlandsfinländaraktörer involveras i den. Aktörer inom statsförvaltningen kan stödja genomförandet av kartläggningen och utnyttja resultaten av den när myndigheternas kommunikation till utlandsfinländare utvecklas.

ÅTGÄRD	ANSVARIG AKTÖR (i samarbete)
Information om hur genomförandet av utlandsfinländarstrategin framskrider läggs ut på inrikesministeriets webbplats för utlandsfinländare.	IM
Utlandsfinländarna beaktas som en egen målgrupp när Finlands beskickningar utvecklar sin kommunikation särskilt inom de beskickningars verksamhetsområden där det proportionellt sett finns flera utlandsfinländare.	UM
Deltagande i kartläggningen av utlandsfinländares kommunikationskanaler och utnyttjande av resultaten av kartläggningen när den kommunikation som är riktad till utlandsfinländare utvecklas.	IM, UM, ANM, UKM, JM, FM, SHM
Innehållet i arbetet med Finlandsbilden utvecklas och delas så att utlandsfinländarna beaktas som en mål- och användargrupp. Finlands beskickningar utvecklar samarbetet i syfte att involvera intresserade utlandsfinländare i arbetet med Finlandsbilden i deras bosättningsländer.	UM
Utlandsfinländarna informeras om utbildnings- och kulturrelaterade nättjänster som finns tillgängliga för dem och servicens innehåll utvecklas i enlighet med utlandsfinländarnas behov.	UKM
Utlandsfinländarnas kännedom om den sociala tryggheten utökas genom att kommunikationskanalerna utvecklas och utlandsfinländarna beaktas som en målgrupp för kommunikationen om reformen av den sociala tryggheten.	SHM
Det klarläggs hur aktuell den rådgivning om skatteärenden som riktas till utlandsfinländare är.	FM
Informationen till utlandsfinländare om ansökan om och behållande av finskt medborgarskap utvecklas.	IM
I valkommunikationen beaktas utlandsfinländarnas behov och utvecklas flerspråkig kommunikation.	JM
Fortlöpande marknadsföringskommunikation som främjar återflyttning inleds som ett led i återflyttningsprogrammet.	ANM

MÅL 3: Utlandsfinländares kan smidigt uträtta ärenden med finska myndigheter oberoende av tid och plats.

Utvecklandet av digitala tjänster skapar nya möjligheter för utlandsfinländare att uträtta myndighetsärenden ännu smidigare oberoende av tid och plats. Utlandsfinländarna kan uträtta ärenden smidigare särskilt med hjälp av elektronisk identifiering med en mobilapplikation, som tas fram inom finansministeriets projekt för digital identitet före mitten av 2023. Som ett led i det allmänna arbetet med att utveckla e-tjänster kan också tillgången till de myndighetsdokument som utlandsfinländare behöver utvecklas.

För finska medborgare som är bosatta utomlands är ansökan om finskt pass ett av de viktigaste momenten i myndighetskommunikationen, och därför är det viktigt att utreda hur detta kunde göras smidigare. Utvecklingshelheten är förknippad med utvecklandet av e-tjänsterna, som har ett nära samband med ovan nämnda digitala identitet, samt frågor om passets giltighetstid och utläggning av ansökan om pass.

Ett annat centralt ärendetema är social trygghet. Även utvecklingsbehoven i anslutning till den kommer att granskas. Det är möjligt att uträtta ärenden med finska myndigheter på Finlands officiella språk.

ÅTGÄRD	ANSVARIG AKTÖR (i samarbete)
Det görs möjligt för utlandsfinländare att identifiera sig elektroniskt med en mobilapplikation som ett led i projektet för att utveckla en digital identitet.	FM
Tillgången till de dokument som utlandsfinländare behöver utvecklas som ett led i arbetet med att utveckla e-tjänsterna.	FM
Utvecklandet av en e-tjänst för att ansöka om finskt pass från utlandet utreds.	IM, UM
Det förs diskussioner mellan inrikesministeriet och utrikesministeriet om målet att förlänga giltigheten för finska pass och om frågor i anslutning till utläggning av ansökan om pass.	IM, UM
Behoven och möjligheten att utveckla utlandsfinländarnas uträttande av ärenden som gäller den sociala tryggheten utreds.	SHM

MÅL 4: Statsförvaltningen stödjer aktivt utlandsfinländarnas bevarande och stärkande av den finska identiteten, språket, kulturen och medborgarskapet.

Bevarande och stärkande av den finska identiteten är närvarande i all verksamhet inom statsförvaltningen som berör utlandsfinländare. Åtgärder med anknytning till kultur och utbildning har en alldeles egen speciell betydelse. Finländska skolor utomlands och Finlandsskolorna spelar en central roll för att stödja den finska identiteten, språket och kulturen. Utvecklande av Finlandsskolornas verksamhet förutsätter både analys av nuläget och en plan för framtiden. Det är särskilt skäl att kartlägga de möjligheter som kan skapas genom ett bredare utnyttjande av informations- och kommunikationstekniken. Utlandsfinländare behöver mångsidiga möjligheter att bevara och stärka sitt modersmål.

Genom att öppna kurser i fritt bildningsarbete och öppna universitetskurser för utlandsfinländare kunde även äldre generationer erbjudas större möjligheter till självutveckling och kontinuerligt lärande. Dessutom kunde unga utlandsfinländare på detta sätt få möjlighet att bekanta sig med högskolestudier i Finland.

Finlands beskickningar spelar en viktig roll som en aktör som samlar och betjänar utlandsfinländska sammanslutningar. Dessutom är Finlands kultur- och vetenskapsinstitut, Sjömanskyrkorna, finländska skolor utomlands samt Finlandsskolorna viktiga mötesplatser för utlandsfinländare som genom sin verksamhet stärker utlandsfinländarnas identitet. Finland-Samfundet rf främjar olika typer av utlandsfinländsk verksamhet globalt. Stödet för deras verksamhet fortsätter. När det gäller att bevara och stärka den finska identiteten spelar också olika utlandsfinländska sammanslutningar, utlandsfinländska medier och finska församlingar som är verksamma utomlands en viktig roll.

Finskt medborgarskap är naturligtvis en viktig del av den finska identiteten och därmed viktigt att behålla. En finsk medborgare som är bosatt utomlands förlorar sitt finska medborgarskap direkt med stöd av lag när hen fyller 22 år, om det inte finns tillräcklig anknytning till Finland och hen är medborgare i en annan stat. I det projekt för att se över medborgarskapslagen som bereds som bäst uppdateras den lagbestämmelse som gäller myndigheternas underrättelseskyldighet för att säkerställa att information om bibehållet medborgarskap förmedlas mellan myndigheterna i alla situationer och att bibehållet medborgarskap antecknas i befolkningsdatasystemet så snabbt som möjligt. Behållande av medborgarskap beaktas också när Migrationsverkets kommunikation utvecklas.

ÅTGÄRD	ANSVARIG AKTÖR (i samarbete)
Finlandsskolorna utarbetar en strategi för att utveckla sin verksamhet. Dessutom kartläggs hur informations- och kommunikationsteknik kunde utnyttjas mer i Finlandsskolornas verksamhet utöver traditionell undervisning.	UKM
Utvecklandet av Finlandsskolornas och de finländska utlandsskolornas undervisningspersonals administrativa och pedagogiska kompetens stöds så att även informationstekniska möjligheter utnyttjas.	UKM
Möjligheterna att öppna kurser i fritt bildningsarbete och öppna universitetskurser som ordnas i Finland för utlandsfinländare utreds.	UKM
Finlands utlandsbeskickningars roll som en aktör som samlar och betjänar utlandsfinländska sammanslutningar underhålls.	UM
Stödet för Finlands kultur- och vetenskapsinstitutets samt Sjömanskyrkornas verksamhet fortsätter.	UKM
Inom projektet för att se över medborgarskapslagen kompletteras 40 § 3 mom. som gäller myndigheternas underrättelseskyldighet.	IM

MÅL 5: Utlandsfinländare fungerar som stöd för Finlands näringsliv, exportfrämjande, forskning och hållbar utveckling i utlandet.

Utlandsfinländarna bildar ett globalt nätverk, vars höga kompetens och sakkunskap om olika områden kunde utnyttjas bättre än nu i det finska näringslivet och Finlands exportfrämjande arbete. Utlandsfinländarnas internationella kompetens bör utnyttjas mera systematiskt än nu även när högskoleutbildningen samt forsknings-, utvecklings- och innovations- samt företagsverksamheten utvecklas. Utlandsfinländarna är med och stödjer näringslivet och exportfrämjandet via Finlands beskickningar, och detta arbete kan utvecklas ytterligare. Med tanke på högskoleutbildningen och forskningen spelar beskickningarnas Team Finland Knowledge-experten en central roll för att stödja särskilt utlandsfinländska forskares nätverkande. Utöver det pågående arbetet är det viktigt att utreda på vilka nya sätt utlandsfinländare kunde involveras: E2 Forsknings forskningsprojekt Kvalificerad internationell arbetskraft till Finland kommer att erbjuda idéer för att utveckla engagemanget.

Utrikesministeriet har inlett ett pilotprojekt för att skapa ett koncept för den förvaltningsövergripande servicehelheten Virtual Finland (VF). När VF-tjänsteplattformen förverkligas är målet att kombinera myndigheternas och den privata sektorns digitala tjänster på ett enkelt sätt för användaren i syfte att locka bl.a. kvalificerad arbetskraft, företag och investeringar samt främja finska företags export och internationalisering, m.a.o. skapa förmåga att utträta ärenden med Finland digitalt. Detta svarar också på utlandsfinländarnas ovannämnda servicebehov.

ÅTGÄRD	ANSVARIG AKTÖR (i samarbete)
Finlands utlandsbeskickningar fortsätter att utveckla möjligheterna till deltagande för utlandsfinländska aktörer som är viktiga för näringslivet och exportfrämjandet.	UM (ANM)
Finlands utlandsbeskickningars Team Finland Knowledge-specialsakkunniga på högskoleutbildning och forskning stödjer utlandsfinländska forskares nätverkande i sina stationeringsländer och -områden.	UKM (UM, ANM)
Nya verksamhetsätt och modeller för att i högre grad engagera utlandsfinländare i näringslivets utveckling, stöd för hållbar utveckling och exportfrämjande utreds.	ANM (UM)

MÅL 6: Utlandsfinländare kan delta i och påverka skötseln av samhällsfrågor som berör dem.

För att den representativa demokratin ska fungera är det viktigt att också finska medborgare som är bosatta utomlands kan påverka frågor som berör dem genom val. Den brevröstning som användes första gången i riksdagsvalet 2019 förbättrade avsevärt utlandsfinländarnas möjligheter att rösta. Det är mycket viktigt att följa hur den fungerar och att utveckla den för att främja utlandsfinländarnas möjligheter att delta i samhället. Dessutom är det skäl att använda också andra metoder för att förbättra utlandsfinländarnas traditionellt låga röstningsaktivitet.

Folkbokföringskommunen och därmed valkretsen i riksdagsval för finländare som är fast bosatta utomlands bestäms enligt den senaste hemkommunen. Det är emellertid inte nödvändigtvis den kommun eller region som utlandsfinländaren själv identifierar sig med, vilket kan påverka viljan att rösta. Det är således skäl att utreda förutsättningarna att ändra grunderna för bestämmande av folkbokföringskommunen.

Utlandsfinländarna är en mycket heterogen grupp och denna mångformighet är viktig att identifiera. Genom att höra företrädare för utlandsfinländarna på ett heltäckande sätt kan man samla värdefull information för utvecklande av det finländska samhällets olika delområden. I fortsättningen kommer genomförandet av utlandsfinländarstrategin att följas på ett årligt utlandsfinländarwebbinarium, som är öppet för alla utlandsfinländare. Webbinariet ordnas i samarbete med Finland-Samfundet rf.

ÅTGÄRD	ANSVARIG AKTÖR (i samarbete)
Utlandsfinländare uppmuntras att utnyttja sin rösträtt bl.a. genom att kommunikationen i anslutning till val utvecklas.	JM
Man följer hur brevröstningen fungerar och utvecklande av brevröstningen granskas som ett led i arbetet med att förbättra valens resiliens.	JM
Förutsättningarna att ändra grunderna för bestämmande av utlandsfinländares folkbokföringskommun utreds.	FM
Företrädare för olika utlandsfinländska grupper hörs och involveras på det årliga webbinarium som ordnas tillsammans med Finland-Samfundet rf, där man följer genomförandet av utlandsfinländarstrategin.	IM

MÅL 7: Återflyttning till Finland är lockande och smidig för utlandsfinländare.

Återflyttare är en målgrupp för främjandet av utbildnings- och arbetsrelaterad invandring. De åtgärder som hänför sig till arbets- och utbildningsrelaterad invandring finns samlade i Talent Boost-programmet samt Färdplanen för utbildnings- och arbetsrelaterad invandring 2035. De specialfrågor som gäller återflyttare bör beaktas bättre i såväl företags- och sysselsättningstjänster som integrationsfrämjande arbete.

För att återflyttning ska vara lockande och smidig är det också viktigt att utreda eventuella utmaningar i anslutning till uppehållstillstånd för familjemedlemmar till finska medborgare. Det är skäl att granska dem som en del av det mer omfattande arbetet med att utveckla systemet med uppehållstillstånd.

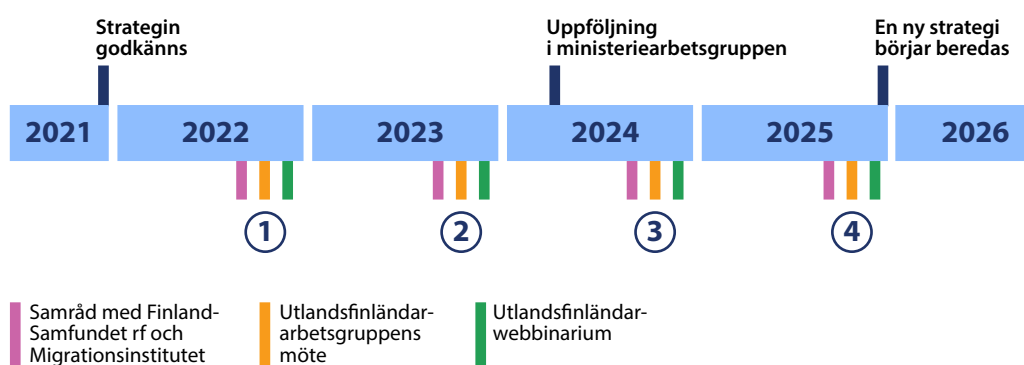
ÅTGÄRD	ANSVARIG AKTÖR (i samarbete)
Möjligheterna att utarbeta och inleda ett återflyttningsprogram riktat till utlandsfinländare utreds.	ANM (UM)
Utlandsfinländska arbetstagare, studerande och forskare beaktas när färdplanen för utbildnings- och arbetsrelaterad invandring genomförs.	ANM, UKM
Det ses till att utlandsfinländska återflyttare får kompletterande utbildning och behörighet för den finländska arbetsmarknaden.	UKM, ANM
Behoven att göra processen för uppehållstillstånd för familjemedlemmar till finska medborgare smidigare granskas när systemet med uppehållstillstånd utvecklas som en helhet.	IM

5 Genomförande och uppföljning av strategin

Den nya utlandsfinländarstrategin tar sikte på 2022–2026. De sju ministerier som deltagit i beredningen av utlandsfinländarärenden fortsätter att hålla kontakt och följa genomförandet av strategin i statsförvaltningens nya arbetsgrupp för utlandsfinländarärenden. Arbetsgruppen samlas årligen under inrikesministeriets ledning och granskar framstegen i fråga om åtgärderna med hjälp av en årsuppföljningstabell. Under uppföljningsprocessen hörs Finland-Samfundet rf och Migrationsinstitutet.

Efter mötet väljer arbetsgruppen på grundval av framstegen i fråga om målen och åtgärderna samt samråden med Finland-Sällskapet och Migrationsinstitutet ett tema utifrån vilket man planerar ett utlandsfinländarwebbinarium som samordnas av inrikesministeriet och som ordnas i slutet av varje år. Webbinariets innehåll planeras enligt temat och behoven, men det centrala syftet är att engagera utlandsfinländarna i uppföljningen av strategin och höra deras åsikter om de frågor som berör dem. Webbinariet ordnas i samarbete med Finland-Samfundet rf och eventuellt också andra utlandsfinländaraktörer. Den information som samlas under webbinariet utnyttjas för att främja genomförandet av strategin.

I mitten av strategiperioden, under det första halvåret 2024, diskuterar ministergruppen hur genomförandet av utlandsfinländarstrategin avancerat. Det vore nyttigt att genomföra en uppföljande undersökning till Migrationsinstitutets enkätundersökning Föränderlig utlandsfinländskhet så att resultaten finns tillgängliga som underlag för beredningen av följande utlandsfinländarstrategi. Finland-Samfundet rf strävar efter att beakta tidtabellen för utlandsfinländarstrategiprocessen när utlandsfinländarparlamentets verksamhet utvecklas. Den nya strategin börjar beredas i slutet av 2025.

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Sisäministeriö PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Inrikesministeriet PB 26, 00023 Statsrådet

www.intermin.fi